

عنوان مقاله:

شهربانی رضاشاهی (۱۳۲۰-۱۳۰۴) به روایت ادبیات داستانی فارسی

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات تاریخ انتظامی، دوره 9، شماره 35 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

دروتا سوآپا - دانشجوی دکتری رشته ی تاریخ گرایش تاریخ دوره ی ایران اسلامی دانشگاه تهران (نویسنده مسئول)

داریوش رحمانیان - دانشیار گروه تاریخ دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

برقراری نظم در جامعه از مسائل محوری دوره رضاشاهی (۱۳۲۰-۱۳۰۴ ش.) است. رضاشاه پس از رسیدن به پادشاهی، دگرگونی های بنیادین در شهربانی پدید آورد. یکی از راه های شناخت تاریخ معاصر ایران، در کنار بهره گیری از تواریخ رسمی، بررسی متون ادبی است. هدف مقاله حاضر این است که ارزش و اهمیت تحقیق در متون و منابع ادبی برای پژوهش های تاریخی با تکیه و تأکید بر یک نمونه مشخص یعنی شهربانی رضاشاهی را به بحث و کنکاش بگذارد و همچنین آن را به یک پرسمان در پژوهش های تاریخی تبدیل کند و گوشه ها و سوبه های موضوع مطالعه موردی - یعنی شهربانی رضاشاهی - را در حد و توان روشن کند. در این تحقیق برای بازنمایی عملکرد شهربانی در آثار داستانی فارسی، از رویکرد تاریخ مردم الهام گرفته شده است. تاریخ مردم گونه ای از تاریخ نویسی است که تاریخ و رویدادها را بر اساس نقش و جایگاه مردم مورد بررسی و روایت قرار می دهد. برای بررسی موضوع مورد نظر دوازده اثر ادبی انتخاب شد. یافته های پژوهش نشان می دهند که ادبیات داستانی در کنار اسناد عمومی، از منابعی به شمار می آید که می توان بر پایه آن بر گوشه ها و سوبه هایی از تاریخ پرتو افکند. در این مقاله نمایانده شد که عملکرد نیروهای شهربانی در متون ادبی مربوط به دوره رضاشاهی به طور قابل توجهی بازنمایی شده است. بررسی آثار مورد نظر نشان داد که در دوره رضاشاهی، توجه نویسندگان اغلب به مسائل مربوط به رفتار با زندانیان و طرز شناسایی مجرمین بود، اما نویسندگان ادوار بعدی بیشتر بر موضوعاتی چون نحوه پیگیری جرائم و سانسور تمرکز داشته اند.

کلمات کلیدی:

شهربانی، زندان، سانسور، نظمیه، رضاشاه، ادبیات داستانی ایران

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1954041>

